

JAARVERSLAG

Bezwaar- en beroepschriften leges 2024

Inhoud

Inleiding	1
1. Verantwoording	2
2. Legesaanslagen, bezwaar- en beroepschriften	3
3. Conclusies en aanbevelingen	8
Bijlagen	11
Contactinformatie	14
Bedrijfsgegevens	14

Inleiding

Leges zijn retributies¹ voor diensten die door de gemeente worden verleend. In dit jaarverslag gaat het om de aanvraag vergunningen, zoals een omgevingsvergunning. Voor het in behandeling nemen van dergelijke aanvragen worden op grond van de Gemeentewet^[1] en de Algemene wet inzake rijksbelastingen (hierna: Awr) leges geheven. Deze leges worden opgelegd bij wijze van een aanslag. De bevoegdheid tot het opleggen van een aanslag is in beginsel voorbehouden aan de heffingsambtenaar. Vaststelling van de hoogte van de leges wordt geregeld in de Legesverordening, welke jaarlijks bij raadsbesluit wordt vastgesteld.

Ingeval belanghebbende van mening is dat de aanslag leges niet in overeenstemming is met de Legesverordening, dan staat daartegen de bezwaarprocedure open. Een aanslag leges is namelijk een 'voor bezwaar vatbaar besluit'. Belanghebbende kan binnen de wettelijke termijn van zes weken in verweer komen door een bezwaarschrift in te dienen. In de Algemene wet Bestuursrecht (hierna: Awb) zijn de richtlijnen van de behandeling van bezwaarschriften tegen besluiten van de overheid neergelegd. Deze bezwaarschriftenprocedure biedt de mogelijkheid een besluit te herzien ofwel te heroverwegen. De heffingsambtenaar beoordeelt het bezwaar, heroverweegt de legesaanslag en doet daarna uitspraak op bezwaar.

Leeswijzer

In hoofdstuk één wordt gekeken naar de verantwoording. De juridische grondslag van legesheffing, de rechtsmiddelen en de totstandkoming van dit jaarverslag worden in hoofdstuk twee besproken. Desbetreffend hoofdstuk wordt uitgewerkt met bijbehorende cijfermatige uitwerkingen van het aantal opgelegde legesaanslagen, de daaruit voortgekomen bezwaarschriften en de verwerking daarvan. Het aantal beroepsprocedures bij de Belastingkamer van de Rechtbank Oost Brabant te 's-Hertogenbosch wordt tevens in dit hoofdstuk geanalyseerd. Op grond van de gegevens worden in hoofdstuk drie conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan.

¹ Een retributie is een gedwongen betaling aan de overheid voor een verleende dienst.

1. Verantwoording

Grondslag voor legesheffing

Het opleggen van leges is voorbehouden aan de heffingsambtenaar. Deze bevoegdheid is geregeld in de Gemeentewet en de Awr. De grondslag voor het opleggen en berekenen van de leges ligt vast in de bij raadsbesluit vastgestelde Legesverordening. De Legesverordening kent twee bijbehorende bijlagen; de Tarieventabel en Bijlage A. Deze bijlagen vormen het instrument om tot de eenduidige vaststelling van leges te komen.

De Tarieventabel specificeert in drie titels de toepassing van tarieven en de berekening van leges.

- Titel 1 Algemene dienstverlening
- Titel 2 Omgevingswet
- Titel 3 Europese dienstenrichtlijn

De ROEB-lijst (Regionaal Overleg Eindhoven Bouwtoezicht) is per 1 januari 2024 vervallen. Wanneer de aanvraag betrekking heeft op een bouwactiviteit dan wordt in paragraaf 2.3 het legestarief uiteengezet.

Beleidsvrijheid tot het bepalen van de heffing

Op grond van de Gemeentewet staat het een gemeenteraad in beginsel vrij om tarieven voor de gemeentelijke belasting op te nemen, die zich het beste verstaan met het gemeentelijk beleid en de praktijk van de belastingheffing. Dit betekent dat een gemeenteraad zelf invulling kan geven aan de in de Legesverordening vastgelegde maatstaven voor de leges.

Winstverbod

De Gemeentewet legt echter met artikel 229b, eerste lid, een winstverbod op. Dit artikel is opgenomen in bijlage I bij dit verslag. Het heffen van leges mag maximaal kostendekkend zijn en niet leiden tot enige vorm van winst.

Op grond van jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State (de Afdeling) wordt daarbij gekeken naar het totaal van de geraamde baten en het totaal van de geraamde kosten. Het gaat om de kostendekking van alle in de Legesverordening opgenomen diensten samen, niet om de kostendekking per dienst of groep van diensten. De Titels 1 en 2 van de verordening kunnen met elkaar worden gecompenseerd. Titel 3 moet wettelijk gezien afzonderlijk op kostendekkendheid worden berekend.

De procedure

Voorgaande jaren werd in het jaarverslag een uitvoerige toelichting gegeven over de bezwaarschriftenprocedure zoals geregeld in de Awb. Deze informatie wordt inmiddels als bekend verondersteld. Dit jaarverslag geeft daarvan geen uitvoerige uitwerking. Een samenvatting is als bijlage II bijgevoegd.

2. Legesaanslagen, bezwaar- en beroepschriften

Opgelegde legesaanslagen hebben voor het grootste deel betrekking op bouwleges en verzoeken in het kader van bestemmingsplannen. De Legesverordening regelt de berekening van bouwleges in Titel 2. Met het in behandeling nemen van een ingediende aanvraag ontstaat er op grond van artikel 2 van de Legesverordening een belastingplicht, opgelegd in de vorm van een aanslag. Deze paragraaf geeft een overzicht van het aantal opgelegde legesaanslagen en het aantal daaruit voortgevloeide bezwaarschriften. Ook de wijze van afhandeling van de bezwaarschriften is inzichtelijk gemaakt. Om een beeld te creëren van het verloop over verschillende jaren worden deze cijfers in een tabelvorm weergegeven.

Overige gemeentelijke belastingen (o.a. Wet waardering onroerende zaken, hondenbelasting, reclamebelasting enzovoorts.) worden namens de gemeente door het uitvoeringsorgaan Belastingssamenwerking Oost Brabant (BSOB) berekend en bij aanslag opgelegd. Daartegen ingediende bezwaar- en beroepschriften behandelt de BSOB. Ook voorziet BSOB in een jaarverslag 2024. Deze gegevens worden niet nader in dit jaarverslag uitgewerkt.

Opgelegde legesaanslagen

Uit de cijfers kan worden afgeleid dat er sprake is van een daling van het aantal opgelegde legesaanslagen ten opzichte van 2023. Deze daling heeft te maken met de invoering van de Omgevingswet en daarnaast de inrichting en het werken met nieuwe systemen waarbij de aanslagen voortaan worden verzonden door team Financiën. Bij het inrichten van het systeem mag er gedacht worden aan het koppelen van verschillende systemen, hoe de aanslag eruit moest komen zien en het invoeren van de Legesverordening 2023 en 2024. De prioriteit is gelegd op het invoeren van de Legesverordening 2023 en het verzenden van deze aanslagen. In het derde kwartaal heeft een inhaalslag plaatsgevonden. In november heeft pas een akkoord plaats gevonden voor de invoering van de Legesverordening 2024. De aanslagen met betrekking tot Legesverordening 2024 zullen naast in het vierde kwartaal van 2024 ook worden verzonden in het jaar 2025. Dit is overigens gebruikelijk.

Aanslagen omgevingsvergunning

Uit de tabel kan worden opgemerkt dat het aantal aanvragen om omgevingsvergunningen is gedaald ten opzichte van 2023. Voor een aanvraag van een omgevingsvergunning zijn in 2024 124 aanslagen minder verstuurd ten opzichte van 2023.

Aanslagen aanvragen omgevingsoverleg (conceptverzoek)

Een vooroverleg is een advies van de gemeente over de slagingskans van een bouwplan. Met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is het vooroverleg veranderd naar omgevingsoverleg. Ook hier wordt gekeken naar de slagingskans van een project en wordt er in sommige gevallen wordt een project ook besproken op de omgevingstafel waardoor het tarief wordt verhoogd. Dit

zijn vooral de grootschalige projecten. Aan een omgevingsoverleg kunnen geen rechten worden ontleend. Dit komt omdat het bestuursorgaan bij een formele vergunningaanvraag uitvoeriger toetst.

Uit de tabel blijkt dat het aantal aanslagen voor een omgevingsoverleg ook is gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. In 2024 zijn er 100 aanslagen vanwege de aanvraag om een vooroverleg/omgevingsoverleg minder opgelegd dan in 2023.

De cijfers

	2022	2023	2024
Opgelegde legesaanslagen	438	442	218
Per kwartaal			
• januari, februari, maart	26	140	6
• april, mei, juni	157	57	20
• juli, augustus, september	96	58	162
• oktober, november, december	159	38	30
Soort aanslag			
Aanslagen omgevingsvergunning	319	293	169
Aanslagen aanvragen vooroverleg	119	149	49

Bezwaarschriften

Er zijn in totaal 218 legesaanslagen opgelegd in 2024. In slechts 12 gevallen is tegen de legesaanslag een bezwaarschrift ingediend. Dit betreft maar 5,5% van het totaal.

Uit de tabel blijkt – zoals aangegeven – dat het aantal ingekomen bezwaarschriften is gedaald ten opzichte van 2023, maar het aantal opgelegde legesaanslagen is dan ook gedaald.

Ten aanzien van de ingekomen bezwaarschriften van 2024 zijn er geen beroepszaken aanhangig gemaakt na ontvangst van de uitspraak van de heffingsambtenaar.

Gegronnd

Slechts één ingekomen bezwaarschrift is gegrond verklaard. In dit geval werd de leges niet correct opgelegd naar het oordeel van de heffingsambtenaar. In dit geval zijn per abuis de kosten van het vooroverleg er niet vanaf getrokken en was een korting zoals opgenomen in de ROEB-lijst van 2023 niet doorberekend.

Ongegrond

Er zijn zeven bezwaarschriften ongegrond verklaard. Naar het oordeel van de heffingsambtenaar werden de leges in die gevallen correct en/of op juiste

gronden en/of conform de Legesverordening opgelegd en was er geen aanleiding tot herziening.

Niet-ontvankelijk

Om voor behandeling in aanmerking te komen stelt de Awb indieningsvereisten. Onder meer is het van belang of het bezwaar tijdig is ingediend, of de indiener als belanghebbende wordt aangemerkt en of het bestreden besluit op de juiste wijze is bekendgemaakt. Daarnaast is het ook van belang dat de belanghebbende het bezwaarschrift via de juiste weg indient. Als aan de indieningsvereisten wordt voldaan is het bezwaarschrift ontvankelijk en volgt de inhoudelijke behandeling. In geval van (niet herstelde) indieningsvereisten kan het bestuursorgaan een bezwaarschrift niet-ontvankelijk verklaren. Tegen dat besluit kan bezwaarmaker beroep aantekenen.

In 2024 is één bezwaarschrift niet-ontvankelijk verklaard vanwege het niet voldoen aan bovengenoemde indieningsvereisten en het ongebruikt laten van de mogelijkheid om het bezwaarschrift te herstellen.

Ingetrokken

Het intrekken van een bezwaarschrift dient schriftelijk, expliciet en rechtmatig te gebeuren. De bezwaarmaker kan ingevolge artikel 6:21 van de Awb zijn bezwaarschrift intrekken. Reden om het bezwaar in te trekken kan zijn dat de bezwaarmaker tijdens de procedure tot de conclusie komt dat zijn of haar bezwaar geen succes zal hebben. Reden voor intrekking kan ook zijn dat het bestuursorgaan beslist om aan de bezwaarmaker tegemoet te komen, waardoor die geen belang meer heeft bij de voortzetting van de procedure.

In 2024 werden vier bezwaarschriften ingetrokken nadat uitleg is gegeven over de opgelegde legesaanslagen en in een ander geval tegemoet is gekomen aan het bezwaarschrift omdat een legesaanslag per abuis twee keer was opgelegd. Tot slot is het andere bezwaarschrift ingetrokken nadat bezwaarmaker op de hoogte is gesteld, dat de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift reeds was verlopen.

Verdaging

De wettelijke beslistermijn voor legesbezwaarschriften is het kalenderjaar waarin de bezwaren zijn ingediend. Daarnaast geldt een minimale beslistermijn van zes weken, welke aan het einde van het kalenderjaar van toepassing is. De beslistermijn kan met een verdagingsbesluit met zes weken worden verlengd. In het jaar 2024 heeft de heffingsambtenaar van deze mogelijkheid geen gebruik hoeven te maken. Alle ingekomen bezwaarschriften zijn binnen de beslistermijn behandeld en afgerond.

De cijfers

	2022	2023	2024
Ingediende bezwaarschriften	21	16	12
Bezwaarschrift ingetrokken	4	1	3
Uitspraak op bezwaar			
• Niet ontvankelijk	1	0	1
• Gegrond	5	2	1
• Ongegrond	7	13	7
• Deels (on)gegrond	2	0	0
• Tegemoet gekomen/ uitspraak onbekend/ anders afgedaan	0	0	0
Binnen kalenderjaar afgedaan	9	16	12
Openstaand op 31 december/ verdaagd	12	0	0
Beroep bij de Belastingkamer rechtbank Oost Brabant	1	1	1*

- **Betreft een beroepszaak die ter zitting is geweest in 2024. Het beroep is ingediend in 2023 en ging over een uitspraak van 2023.**

Beroepschriften

Tegen de uitspraak op bezwaar kan een belanghebbende binnen zes weken beroep aantekenen bij de Belastingkamer van de rechtbank Oost Brabant. Het volgende overzicht geeft het aantal beroepszaken weer. Opgemerkt wordt dat behandeling in (hoger) beroep een langere doorlooptijd heeft. Vaak is er sprake van een doorloop over kalenderjaren tussen het moment van indienen van een (hoger)beroepschrift en de rechterlijke uitspraak. Zoals reeds opgemerkt heeft geen uitspraak op bezwaar in 2024 geleid tot een beroepszaak.

De cijfers

	2022	2023	2024
In kalenderjaar aangetekend beroep	1	1	0
In kalenderjaar gedane uitspraak waarvan beroep	0	0	0
• Niet ontvankelijk	0	0	0
• Gegronnd	0	0	0
• Ongegrond	0	0	0
• Ingetrokken	0	0	0
• Regeling buiten rechte	0	0	0
Openstaand op 31 december	0	2 (zaak uit 2022 en 2023)	1 (zaak uit 2023)
In kalenderjaar aangetekend hoger beroep	1	0	0
• Niet ontvankelijk	0	0	0
• Gegronnd	0	0	0
• Ongegrond	1	0	0
• Ingetrokken	0	0	0
• Regeling buiten rechte	0	0	0
Hoger beroep lopende 31 december	1	0	0

3. Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Het aantal afgenomen bezwaren doet geen afbreuk aan een standpunt over het kwalitatieve niveau van het proces van legesheffing, de grondslag en het opleggen van de legesaanslagen. De hiervoor genoemde getallen leiden echter wel tot de volgende conclusie.

- **In het jaar 2024 is het aantal ingediende bezwaarschriften licht gedaald ten overstaan van het aantal in het jaar 2023. In 2024 werden er minder bezwaarschriften ingediend, maar ook minder legesaanslagen verzonden. Ten opzichte van 2023 betekent dit dat er in het jaar 2024, 224 legesaanslagen minder zijn opgelegd en zoals reeds vernoemd zijn ook het aantal bezwaarschriften verminderd. Er is sprake van afname van bezwaarschriften maar een procentuele toename van het aantal bezwaren ten opzichte van de opgelegde aanslagen.**

Deze conclusie wordt bekrachtigd door onderstaande procentuele weergave van het aantal bezwaarschriften van de afgelopen drie jaar:

- In 2022 leidde 4,79% van de aanslagen tot een bezwaarschrift;
 - In 2023 leidde 3,62% van de aanslagen tot een bezwaarschrift;
 - In 2024 leidde 5,5% van de aanslagen tot een bezwaarschrift.
- **Tevens blijkt uit de ingekomen bezwaarschriften van het jaar 2024 dat bezwaarmakers het niet eens zijn met de hoogte van de bouwkosten. Hierbij wordt opgemerkt dat de legesaanslagen die in 2024 zijn verzonden, zien op de legesverordening van 2023 waar de bouwkosten nog door middel van de ROEB-lijst worden berekend.**

Uit onderzoek blijkt dat het bovenstaande in totaal in zes gevallen voorkomt. Maar het gebruik van de ROEB-lijst is op juiste wijze gebruikt. De hoogte van de bouwkosten was zodoende terecht.

Aanbevelingen

Bezwaarschriften zijn er altijd. Een belanghebbende kan het immers oneens zijn met een besluit van een bestuursorgaan. Het indienen van een bezwaarschrift is dan het wettelijke rechtsmiddel om daartegen in verweer te komen. In dit geval betreft een legesaanslag een beschikking, afgegeven door de heffingsambtenaar. De grondslag voor het besluit, de legesaanslag, ligt vast in de bij raadsbesluit vastgestelde verordening. Gelet op de volledig juridische context is het daarom moeilijk om concrete aanbevelingen te doen. Zoals hiervoor al is aangegeven zijn de aantallen relatief klein om daaraan concrete consequenties te verbinden. Van de 12 ingekomen bezwaarschriften is er slechts één bezwaarschrift gegrond verklaard.

In algemene zin verdient het echter aanbeveling om:

- **De Legesverordening in ontwikkeling te houden**

De Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) volgt de wettelijke en gerechtelijke ontwikkelingen en publiceert regelmatig aanbevelingen welke de gevolgen van wetswijzigingen of jurisprudentie ondersteunen. Op basis van deze aanbevelingen, maar ook naar eigen inzicht of (regionale) trends, kan de verordening worden geoptimaliseerd. De legesverordening is een dynamisch document en continu onderhevig aan wijzigende wet- en regelgeving. De legesverordening 2024 is ten opzichte van de legesverordening 2023 drastisch veranderd, omdat per 1 januari 2024 de Omgevingswet van kracht is gegaan. Het vergunningverleningsstelsel is hierbij aangepast. In het jaar 2024 zijn er nog geen aanslagen verzonden die betrekking hebben op de Legesverordening 2024. Wanneer deze aanslagen worden verzonden kan de Legesverordening 2024 in de praktijk worden toegepast.

- **Bezwaarschriften vanuit een signalerend, adviserend oogpunt beschouwen**

Daarbij kan de vaststelling van bouwkosten als uitgangspunt voor de heffing van bouwleges als voorbeeld worden genoemd. De meeste bezwaren hebben betrekking op de hoogte van de vastgestelde bouwkosten. Aangevoerd wordt dat de bouwkosten hoger zijn dan de daadwerkelijke bouwkosten of niet overeenkomen met het economisch verkeer. In het kader van de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid worden de bouwkosten als grondslag voor legesheffing echter gebaseerd op de ROEB-lijst. Jurisprudentie richt zich met name op een 'redelijke' verhouding tussen de vastgestelde en werkelijke bouwkosten, maar heeft nog niet geleid tot een vereist alternatief. Per 1 januari 2024 is de ROEB-lijst echter vervallen met de komst van de omgevingswet.

- **Communicatie**

Zoals in alle vormen van klantcontact is communicatie van groots belang. Duidelijkheid over de totstandkoming van de leges geeft belanghebbenden vooraf inzicht in de consequenties van het indienen van een aanvraag en de daaruit voortvloeiende belastingplicht. Indienen van een aanvraag om omgevingsvergunning gebeurt in 2024 in het landelijke Omgevingsloket online (OLO). Daarin wordt de legesplicht bij het indienen van de aanvraag duidelijk gemaakt. Ook de Legesverordening licht de legesplicht specifiek toe.

In geval van een juridische procedure heeft een inzichtelijk en transparant proces gebaseerd op rechtszekerheid en rechtsgelijkheid, de hoogste waarborg tot steun van de wetgever c.q. rechterlijke macht. Ook een eenduidig signaal vanuit de heffingsambtenaar naar de burgers beperkt het risico op precedentwerking.

Tenslotte

Kwaliteit is een dynamisch proces dat altijd aan verbeteringen onderhevig is. Transparantie, rechtsgelijkheid en rechtszekerheid worden met het gebruik van

een gedegen legesverordening zoveel mogelijk gewaarborgd. Daarbij zijn zowel belanghebbenden als de organisatie gebaat.

Bijlagen

Bijlage I

Artikel 229b, eerste lid van de Gemeentewet luidt:

1. In verordeningen op grond waarvan rechten als bedoeld in artikel 229, eerste lid, onder a en b, worden geheven, worden de tarieven zodanig vastgesteld dat de geraamde baten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde lasten ter zake.

(...)

Bijlage II

De bezwaarschriftenprocedure, een samenvatting

Het indienen van een bezwaarschrift

Een bezwaarschrift wordt ingediend bij het bestuursorgaan dat het besluit genomen heeft. Een bezwaarschrift tegen een legesaanslag wordt daarom ingediend bij de heffingsambtenaar. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) geeft in artikel 6:5 indienings- en vormvereisten waaraan een bezwaarschrift moet voldoen. Zo worden de bezwaren onder meer schriftelijk ingediend, heeft het bezwaarschrift een dagtekening en een omschrijving van het bestreden besluit en is het ondertekend.

De beslistermijn

De wettelijke beslistermijn voor een bezwaarschrift tegen leges ligt vast in de Algemene wet inzake rijksbelastingen (Awr). De heffingsambtenaar doet binnen het kalenderjaar waarin het bezwaarschrift is ingediend een uitspraak op bezwaar. Deze beslistermijn kan eenmalig met ten hoogste 6 weken worden verdaagd. Daarvan wordt op grond van een verdagingsbesluit schriftelijk mededeling gedaan aan de bezwaarmaker.

Behandelen van een bezwaarschrift

Na ontvangst van de legesaanslag kan een belanghebbende binnen 6 weken bezwaar maken. Na het indienen van een bezwaarschrift ontvangt belanghebbende een ontvangstbevestiging waarin de wijze van behandeling en de beslistermijn vermeld staan. Het behandelen van en beslissen over een bezwaarschrift is door de heffingsambtenaar gemandateerd aan de beleidsondersteuner secretariaat commissie bezwaar en beroep en de juridisch adviseur van de afdeling Bedrijfsvoering.

Hoorplicht

Artikel 25 van de Awr schrijft anders dan de Awb voor, dat enkel op verzoek van belanghebbende wordt gehoord. Indien er geen beroep wordt gedaan op het recht om te worden gehoord dan kan een uitspraak op bezwaar worden gedaan op basis van de dossierstukken.

Van de legesaanslag wordt beoordeeld of deze correct en op de juiste grondslag is opgelegd. De uitspraak laat de primaire aanslag in stand, of er wordt geconcludeerd dat de bezwaren aanleiding geven tot herziening van de legesaanslag. Een bezwaarschriftenprocedure is in feite een heroverweging van de aanvraag ten aanzien van de Legesverordening en de procedure van vergunningverlening.

Het indienen van een bezwaarschrift leidt nooit tot een verhoging van de leges. Als in heroverweging blijkt van een te lage aanslag, dan is dit in het voordeel van de burger.

Indien belanghebbende het niet eens is met de uitspraak op bezwaar dan kan binnen zes weken na verzending van de uitspraak, beroep bij de belastingkamer van de Rechtbank Oost- Brabant worden ingesteld.

Mediation

Anders dan bij 'Awb- bezwaarschriften' wordt er voor behandeling van legesbezwaren weinig gebruik gemaakt van mediation. Een legesaanslag is gebaseerd op de Legesverordening. Deze verordening is een leidend raadsbesluit, waaraan uitvoering gegeven moet worden. In het kader van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid is er weinig ruimte voor maatwerkoplossingen. Mediation is daarom in mindere mate toepasbaar.

Contactinformatie

Afdeling Bedrijfsvoering, team Juridische zaken

Beleidsondersteuner juridische zaken

Secretaris bezwaarschriftencommissie,

Klachtencoördinator,

Behandelaar bezwaar- en beroepschriften leges.

Telefonisch te bereiken via onderstaand telefoonnummer

Bedrijfsgegevens

Gemeente Deurne

Markt 1, 5751 BE Deurne

Tel 0493 - 38 77 11

Fax 0493 - 38 75 55

E-mail info@deurne.nl

<https://www.deurne.nl/>